

MOLDOVA CUMHURİYETİNDE “EŞYANIN GÜMRÜK KIYMETİNİN BELİRLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK”TE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERE İLİŞKİN BİLGİ NOTU

Moldova Cumhuriyetinde, 15/08/2016 tarihli ve 974 sayılı Hükümet Kararı ile 19/11/2016 tarihinde yürürlüğe giren “Eşyanın Gümrük Kıymetinin Belirlenmesine Dair Yönetmelik”te 27/12/2019 tarih ve 705 sayılı Karar ile 01/03/2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere değişiklik yapılmıştır.

Söz konusu yönetmelikte yapılan değişiklikler incelendiğinde;

- Düzenlemeden önceki mevzuatta, eşyanın satış bedelinin ithal eşyanın gümrük kıymeti olarak alınmasının Gümrük İdaresi’nde şüpheli bir durum oluşturması halinde, İdare tarafından gümrük değerini teyit etmek için istenen ek belgeler ve bilgilerin, Gümrük İdaresi tarafından yayımlanan normatif düzenlemelere göre talep edileceği hüküm altına alınmış olup, söz konusu mevzuatta şüpheli durumun tarifine ve ek bilgi ve belgelerin içeriğine ilişkin bir bilgi bulunmamaktadır.

Yönetmelikte yapılan değişiklik ile şüpheli durumlar; 1) Gümrükleme için sunulan belge ve / veya bilgilerde bulunan tutarsızlıklar veya usulsüzlükler; 2) Gümrük İdaresi tarafından yönetilen risklerin tanımlanması olarak belirtilmiştir.

Ayrıca, beyan edilen gümrük değerini onaylamak için sunulan belgelerin içermesi gereken bilgiler; satıcı ve mal alıcısının kimlik bilgileri; malların adı, miktarı, birim fiyatı ve malların toplam değeri; düzenleyen kişinin imzası; faturanın düzenlenme tarihi ve numarası; ödeme koşulları ve yöntemi; duruma göre uygulamalarının azaltılması ve koşulları; koşullar ve teslim süresi; işlemin niteliği (ticari / ticari olmayan) olmak üzere altı madde ile net bir şekilde ifade edilmiştir.

- Yeni düzenlemede, ithal eşyasının gümrük kıymetinin, eşyanın satış bedeline göre belirlenmesinde Gümrük İdaresinin dikkate alacağı gümrük beyanı ve beraberindeki belgelere ilişkin kriterlerden, taşıma belgelerinin ibrazı, nakliye masrafları, alıcı tarafından katılan diğer masraflar, lisans, telif hakkı, komisyona tabi olup olmaması, beyan edilen satış bedelinin eşyanın bir önceki satış bedelinden az olup olmadığı vb. hususlar çıkarılmıştır.

- Daha önceki mevzuatta bilgi ve belge ibraz etme, itiraz etme, inceleme vb. süreleri net bir şekilde ifade edilmezken, yapılan değişikliklerle süreler netleştirilmiştir. Bu bağlamda; Gümrük İdaresi yaptığı değerlendirme sonucunda, eşyanın satış bedelinin ithal eşyanın gümrük kıymeti olarak alınamayacağını ve **2 iş gününü geçmeyecek** şekilde ekli bilgi ve belge sunması gerektiğini inceleme tutanağı ile ithalatçıya bildirmekle yükümlüdür. Ayrıca, ithalatçı tarafından eşyanın gümrük değerini teyit etmek için Gümrük idaresine beyan edilen belgelerin ve/veya ek belgelerin, açık bir şekilde inceleme tutanağı ile kayıt altına alınması gerekmektedir.

- Eski mevzuatta, Gümrük İdaresi tarafından talep edilen ek belge ve bilginin incelenmesi neticesinde beyan edilen gümrük değerinin doğruluğuna ilişkin şüphelerin devam etmesi veya beyan sahibinin belirtilen sürelerde ek belge ve bilgi sunmaması halinde, Gümrük İdaresi ya eşyanın gümrük değerinin belirlenmesine ilişkin mevzuatta belirtilen yöntemlerin sırası ile uygulanabileceğini veya İdare tarafından belirlenen gümrük değeri üzerinden ödenecek vergilerin teminata bağlanabileceğini bildirmekteydi. İdare, sunulan ek bilgi ve belgeleri ibraz tarihinden itibaren en fazla 1 iş günü içinde inceleyip neticelendirmek zorundaydı.

Yönetmelikte yapılan değişiklikle; beyan edilen ek belge ve bilgiler gümrük

değerinin doğruluğuna ilişkin şüpheleri ortadan kaldırmadığı veya bilgi ve belgelerin yetersiz bulunduğu tespit edilirse, İdare inceleme tutanağında eşyanın satış bedelinin kabul edilmeme nedenini **gerekçeli olarak** beyan sahibine bildirmekle yükümlü olup, beyan sahibine tutanağın tebliğ edilmesinden itibaren **4 saat içinde** itiraz hakkı tanımıştır. Bu süre zarfında beyan edilen gümrük değerinin doğruluğuna ilişkin şüpheler ortadan kalkmazsa, Gümrük İdaresinin, gümrük değerini belirlemenin imkansızlığı hakkında inceleme tutanağını sunarak mevzuatta belirtilen diğer yöntemlerden biri ile eşyanın gümrük değerini beyan hakkı olduğunu **yine 4 saat içinde** ithalatçıya bildirmesi gerekmektedir.

- Ayrıca yeni düzenlemede; teminata bağlanarak serbest dolaşıma giren eşyanın teminatının çözümü için, Gümrük İdaresi beyan edenin ek olarak sunduğu belgeleri sunum tarihinden itibaren **14 iş gününü geçmeyecek bir süre içinde** incelemekle yükümlü olup, eski Yönetmelikte süre kısıtı bulunmamaktadır.

Söz konusu değişikliklere ilave olarak; ayrıca, gerçek kişiler tarafından serbest dolaşıma sokulacak eşyanın gümrük değerinin belirlenmesine ilişkin bir bölüm ile nakliye giderlerinin açık belirtilmediği durumlarda,(alıcının kendi veya kiraladığı araç vb. ile) tutarın nasıl hesaplanacağına ilişkin bir madde ilave edilmiş ve ithalat esnasında gümrük değerinin belirlenmesi aşamasında ticari indirimlerin kabul edilmesine ilişkin madde detaylandırılmıştır.

Bu çerçevede, Yönetmelikte yapılan değişikliklerle, eşyanın gümrük değerinin belirlenmesinde daha önce Gümrük İdaresi tarafından bildirilen sürelerde talep edilen bilgi ve belgelerin, inceleme ve itiraz sürelerinin mevzuata dahil edilmesi ve İdarenin inceleme sonuçlarını gerekçeli kararı ile bildirmesi Yönetmeliği daha objektif kriterlere dayandırılmıştır.

Diğer taraftan, Moldova'da işgal eden firmalarımızın bir kısmı, hem ihracatçı hem de ithalatçı olarak faaliyet gösterdiği için, mevzuat uyarınca karşılıklı ilişkili kişiler olarak nitelendirildiğinden dolayı, eşyanın gümrük değerinin belirlenmesi konusunda ilave bilgi ve belge istenmeye devam edileceği düşünülmektedir.

Ayrıca, mevzuat değişikliğe ilişkin olarak Moldova'da faaliyet gösteren firmalara bilgi verilecek olup, Yönetmeliğin yürürlüğe gireceği 1 Mart 2020 tarihinden sonra değerlendirme konusunda sorun yaşayacak firmalarımızdan şikâyet gelmesi halinde Bakanlığımızın bilgisine sunulacaktır.

Arz olunur.